

Bamble
kommune

01.08.2021

Veileder - Støttetjenester

til barnefamilier med ansvar for
barn med nedsatt funksjonsevne

*En veileder for ansatte som arbeider for og med barn og unge
i Bamble kommune.*

*Veilederen kan også benyttes av foresatte til barn med
nedsatt funksjonsevne, men vil da ha noen begrensninger i
forhold til nettsider som ligger på ansattportal.*

Styringsgruppe for barn og unge
BAMBLE KOMMUNE

Innhold

1	Innledning	2
1.1	Noen viktige definisjoner	2
1.3	Andre nyttige veiledere, brosjyrer mm.....	3
2	Støttetjenester fra NAV – statens ansvar	4
2.1	Omsorgsdager/omsorgspenger.....	4
2.2	Pleiepenger for pleie av sykt barn	4
2.3	Opplæringspenger	5
2.4	Overgangsstønad	5
2.5	Grunnstønad	6
2.6	Hjelpestønad.....	7
2.8	Hjelpemidler	9
2.9	Dekning av reiseutgifter til behandling mm	9
3	Spesialpedagogisk hjelp mm	10
3.1	PP-Tjenestens ansvar - Utredning og vurdering	10
3.2	Kommunens ansvar for barn i førskolealder - Vedtaksmyndighet.....	10
3.3	Barnehagens ansvar - Utøvere av spesialpedagogisk hjelp	10
3.4	Skolens ansvar - Vedtaksmyndighet og utøvere av spesialundervisning	11
3.5	Skoleskyss	11
3.6	SFO-tilbud t.o.m. 7. klasse.....	11
3.7	Veien videre etter grunnskolen.....	11
4	Støttetjenester fra helse- og omsorgstjenesten.....	12
4.1	Hovedkriterier for tildeling av tjenester	12
4.1.1	Særlig tyngende omsorgsoppgaver	12
4.2	Tjenester som kan lette omsorgsbyrden	13
4.3	Tjeneste som muliggjør å fortsette omsorgsarbeidet	14
4.4	Tjenester som barnet kan ha rett på	14
5	Annet nyttig å vite	17
5.1	Lavterskeltilbud innen helse, råd og veiledning mm.....	17
5.2	Tilrettelagte fritidstilbud i Grenland mm.....	17
5.3	Melde- og opplysningsplikt til barneverntjenesten	19
5.4	Servicetorget i kommunen	19
6	Lovverket.....	20
6.1	Lov om barn og foreldre (barnelova)	20
6.2	Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven).....	21
6.3	Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester mm (helse- og omsorgstjenesteloven) .	22
6.4	Barnehageloven.....	23
6.5	Opplæringsloven.....	23
6.6	Lov om likestilling og forbud mot diskriminering.....	23
6.7	Barnevernloven.....	23
6.8	Koordinering av tjenestetilbud	23

1 Innledning

[FNs konvensjon om barns rettigheter](#) er overordnet alt vårt arbeid med og for barn og unge. Konvensjonen finner du i kortversjon og i plakatform til å skrive ut her: [FNs barnekonvensjon](#)

Se også [FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne](#).

Barn med nedsatt funksjonsevne er først og fremst barn med de samme rettigheter til trygghet, omsorg, aktiv deltakelse, likeverd og inkludering som alle barn i vårt land har.

I familier som har daglig ansvar for barn med nedsatt funksjonsevne kan det være at både barnet og deres omsorgspersoner kan ha rett til ulike støttetjenester som kan bidra til oppfyllelse av barnets rettigheter.

Det er barnets funksjonshemming som utløser retten til støttetjenester. En diagnose alene gir ingen rett til støttetjenester. Se definisjonene under i kapittel 1.1.

1.1 Noen viktige definisjoner

Definisjonene her er hentet fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), som er underlagt Barne- og likestillingsdepartementet (BLD).

Med **nedsatt funksjonsevne** menes tap av eller skade på en kroppsdel eller i en av kroppens funksjoner. Dette kan for eksempel dreie seg om nedsatt bevegelses-, syns- eller hørselsfunksjon, nedsatt kognitiv funksjon, eller ulike funksjonsnedsettelse på grunn av allergi, hjerte- og lungesykdommer. Funksjonsnedsettelse regnes for å være synonymt med nedsatt funksjonsevne.

Funksjonshemming oppstår når det foreligger et gap mellom individets forutsetninger og omgivelsenes utforming eller krav til funksjon. I praksis betyr dette at en person med **nedsatt funksjonsevne** ikke er synonymt med det å ha en funksjonshemming.

Med **universell utforming** menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig.

Det meste om tema [«Nedsatt funksjonsevne»](#) finner du også på Bufdirs nettsted.

Regjeringen uttalte allerede i [St.meld. nr. 40](#) (2002-2003):

Personer med nedsatt funksjonsevne skal ha mulighet til personlig utvikling, deltakelse og livsutfoldelse på linje med andre samfunnsborgere. Alle skal ha like rettigheter og så langt som mulig kunne bestemme over sitt eget liv.

Regjeringen vil legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne kan ivareta sine rettigheter og plikter som samfunnsborgere. Regjeringen legger prinsippet om samfunnsmessig likestilling og universell utforming til grunn for sitt arbeid. Personer som lever med funksjonsnedsettelse må sikres levekår og livskvalitet på linje med den øvrige befolkningen. Se også [«Et samfunn for alle»](#) - Regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2020–2030.

1.2 Informasjon om ulike rettigheter mm på nettet

Vi erfarer at flere og flere instanser, herunder også frivillige interesseorganisasjoner, på sine nettsider opplyser om ulike støttetjenester barnefamiliene vi snakker om her kan ha rett på.

Under [Helsedirektoratet](#) finner vi en rekke nasjonale veiledere. For å kunne innfri barn og unges rettigheter, må det etableres gode samhandlingsrutiner mellom de ulike tjenesteyterne, slik at brukerne erfarer god kvalitet i tjenestene vi er satt til å yte.

Helsedirektoratet og [Utdanningsdirektoratet](#) har i 2015 sammen utarbeidet en veileder med ønske om å kunne bidra til at barn og unge med funksjonsnedsettelse eller kroniske sykdommer får mulighet til aktiv deltakelse i samfunnet. Det er svært viktig at de to sektorene samarbeider for å oppnå dette. Veileder IS-2396, kan du laste ned her:

[«Barn og unge med habiliteringsbehov - Samarbeid mellom helse- og omsorgssektoren og utdanningssektoren om barn og unge som trenger samordnet bistand»](#).

FFO, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon – [Rettighetscenteret](#), gir ut [«Jungelhåndboken»](#). Denne kan lastes ned på FFOs nettside, ev. kjøpes. Siste reviderte utgave på nett som kan lastes ned er fra 2015. Det har kommet noen endringer siden 2015. Både veileder fra Helsedirektoratet og hefte fra FFO er svært oversiktlige og inneholder informasjon om de fleste støttetjenester disse barnefamiliene kan ha rett på.

[Brosjyrer på 5 ulike språk om rettigheter for familier med barn som har nedsatt funksjonsevne](#)

På grunn av stadig endringer i lovverk, praksis og organisering innenfor kommunene, er vår anbefaling å ta kontakt med den instansen som kan tilby tjenesten du er i behov av, slik at du får rett informasjon. Vi håper dette heftet kan være til nytte.

1.3 Andre nyttige veiledere, brosjyrer mm

- [«Taushetsplikt og samhandling i kommunalt arbeid for barn – ungdom - familier»](#)
- [«Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemning»](#)
- IS-2587 - Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten. Se spesielt kapitlene:
6.1 [«Støtte til pårørende med store omsorgsoppgaver og/eller belastninger»](#)
5 [«Informasjon og støtte til barn som pårørende»](#)
- IS-1022 - [«Veileder for helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente»](#). Se kapittel 5.10 om [«Barn og unge med nedsatt funksjonsevne»](#)
- [«Ditt liv, din plan - Til deg som kan ha behov for langvarige og koordinerte tjenester»](#)
- Nasjonal retningslinje: [«Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge»](#)
- [«Veileder - Samarbeid mellom barnevern og helse- og omsorgstjenesten»](#)

2 Støttetjenester fra NAV – statens ansvar

Rettigheter til barnefamilier med ekstra behov

Alle NAVs ytelser er beskrevet under - nav.no > Privatperson > [Sykdom i familien](#), og det anbefales at *foresatt* (videre her benevnt som du) går inn og leser på de aktuelle ytelsene der. Der ligger det linker direkte til søknads-skjemaer, og regelverket er alltid oppdatert. For veiledning i forhold til disse ytelsene eller utfylling av skjemaer, annet enn på nett, ta kontakt med NAV på **telefon 55 55 33 33**.

2.1 Omsorgsdager/omsorgspenger

Hvis du er i arbeid, har du normalt rett til å bruke omsorgsdager når du må være borte fra arbeidet når barnet ditt er sykt eller den som passer barnet er syk.

Når kan du søke om ekstra dager?

Du kan søke om ekstra omsorgsdager hvis du

- har et [kronisk sykt eller funksjonshemmet barn](#)
- ønsker å bli regnet som [alene om omsorgen](#) fordi den andre foreldereren ikke er i stand til å ta seg av barnet/barna i en periode på 6 måneder eller mer.

I begge disse tilfellene skal du [søke digitalt eller på papir](#);

- «Søknad om ekstra omsorgsdager ved kronisk sykt eller funksjonshemmet barn», NAV 09-06.05
- «Søknad om å bli regnet som at du er alene om omsorgen for barn», NAV 09-06.07.

2.2 Pleiepenger for pleie av sykt barn

Du kan få pleiepenger *som erstatning for tapt arbeidsinntekt* hvis du har et barn som trenger pleie og tilsyn hele døgnet i en periode.

Hvem kan få pleiepenger?

Det er nærheten til barnet som avgjør om du har rett til [pleiepenger](#), det vil si at du er forelder eller nær pårørende. Profesjonelle aktører rundt barnet, som for eksempel støttekontakter, avlastningshjem eller lignende, har ikke rett til pleiepenger.

For å ha rett til pleiepenger, må du

- ha inntekt som tilsvarer minst halvparten av [folketrygdens grunnbeløp](#)
- som hovedregel ha vært i arbeid de siste 4 ukene før pleiepengene skal starte
- ha tapt/tape arbeidsinntekt som følge av at du skal pleie det syke barnet

Hvordan søker du om pleiepenger?

Du fyller ut og signerer «Søknad om pleiepenger for pleie av sykt barn», NAV 09-11.05, som du finner her under [«Søknad og skjema»](#).

Skjemaet inneholder også felter som må fylles ut og signeres av en sykehuslege. Fastleger, psykologer eller privatpraktiserende spesialister kan *ikke* signere søknaden om pleiepenger.

Det er svært viktig at sykehuslegen gir en nøyaktig beskrivelse av barnets tilstand og hvorfor barnet ditt trenger tilsyn og pleie hele døgnet.

Vi trenger også opplysninger om inntekten din.

- Hvis du er arbeidstaker, skal arbeidsgiveren din fylle ut og sende skjema [«Inntektsmelding til NAV», NAV 08-30.01](#). Du må selv sørge for at arbeidsgiveren sender skjemaet til NAV.
- Hvis du er selvstendig næringsdrivende og/eller frilanser, skal du sende inn skjema [«Inntektsopplysninger for selvstendige næringsdrivende og/eller frilansere som skal ha pleie- eller opplæringspenger», NAV 09-35.01](#).
- Hvis du er midlertidig ute av arbeid, skal du bruke skjema [«Krav om sykepenger – midlertidig ute av inntektsgivende arbeid», NAV 08-47.05](#).

2.3 Opplæringspenger

Du kan få [opplæringspenger](#) som erstatning for tapt arbeidsinntekt hvis du deltar på kurs eller annen nødvendig opplæring fordi barnet ditt har en funksjonshemning eller langvarig sykdom.

Her er det flere spesifikke krav som må være oppfylt for at NAV kan innvilge opplæringspenger. Les mer om dette her under [«Hvem kan få opplæringspenger?»](#)

Om det er aktuelt med opplæringspenger burde dette avklares *før* man melder seg på eller deltar på opplæring.

Hvordan søker du om opplæringspenger?

Du søker på papir. Fyll ut og signer skjema [«Søknad om opplæringspenger», NAV 09-11.08](#). Følg instruksene. Opplæringsansvarlig (eks. ved HABU, SAF, BUP, andre) skal fylle ut og signere legeerklæringen (del 2 og 3) på søknadsskjema.

2.4 Overgangsstønad

[Overgangsstønad](#) skal sikre inntekt til deg som er alene om omsorgen for barn.

Overgangsstønad gis i en begrenset periode. Det er noen unntak som kan gjøre at man kan ha rett på overgangsstønad utover makstid.

Det gjelder blant annet hvis barnet ditt krever særlig tilsyn på grunn av funksjonshemning, sykdom eller store sosiale problemer, da kan du på visse vilkår få overgangsstønad fram til barnet fyller 18 år.

Hvordan søker du om overgangsstønad?

Du søker om overgangsstønad på skjema [«Søknad om overgangsstønad – enslig mor eller far», NAV 15-00.01](#). Andre stønader som kan være aktuelle å søke fins på samme side.

2.5 Grunnstønad

[Grunnstønad](#) skal dekke nødvendige ekstrautgifter på grunn av varig skade, sykdom, funksjonshemming eller medfødte misdannelser.

Hvem kan få grunnstønad?

Du kan ha rett til grunnstønad hvis du har nødvendige ekstrautgifter friske personer ikke har.

Med ekstrautgifter menes løpende utgifter som er kommet etter inntrådt sykdom eller skade, og som du ikke hadde tidligere. Hvis det ikke er mulig å sammenlikne med hvilke utgifter du hadde tidligere, må det sammenliknes med hvilke utgifter friske personer har til samme formål.

Ekstrautgiftene må som hovedregel vare i 2-3 år eller mer på grunn av den medisinske tilstanden. Utgifter til medisiner dekkes ikke av grunnstønad.

Hva kan du få?

Grunnstønad har 6 satser. Hvilken sats du får, avhenger av hvor store ekstrautgifter du har. Ekstrautgiftene må minst tilsvare sats 1.

Det gis bare grunnstønad hvis du har ekstrautgifter til:

- a. drift av tekniske hjelpemidler
- b. [transport](#). Du kan få dekket differansen mellom utgiftene du hadde som frisk og nødvendige utgifter du nå har.
- c. [førerhund](#)
- d. drift av tekstonefon og i særlige tilfeller vanlig telefon. Vanlig telefon ytes i særlige tilfeller. Dette vil blant annet gjelde for personer som er helt avhengige av telefon for å kunne kommunisere med omverdenen, og som i tillegg har dårlig økonomi. Det gis ikke grunnstønad til mobiltelefon.
- e. bruk av proteser, støttebandasjer og lignende. Bruk av arm- eller benprotese ovenfor ankel- eller håndledd gir uten videre rett til grunnstønad sats 1.
- f. fordyret kosthold på grunn av spesialdiett. Nødvendigheten av spesialdiett for den aktuelle diagnosen må være vitenskapelig dokumentert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis. Dietten må avhjelpe den aktuelle sykdommen. Diagnosen må være stilt av spesialist. Flere sykdommer, som for eksempel cøliaki og cystisk fibrose, gir rett til grunnstønad etter fastsatte satser uten nærmere dokumentasjon av ekstrautgiftene. Fra 1. mars 2019 får de som har diagnose cøliaki grunnstønad etter to satser. De som er mellom 5 og 30 år får sats 3, alle andre får sats 2. For andre diagnoser som innebærer matintoleranse og fordyret kosthold, blir ekstrautgiftene vurdert individuelt.
- g. slitasje på klær, sengetøy, sko og støvler som følge av uvanlig ofte vasking eller ekstra slitasje på grunn av bruken. Fra 1. mars 2019 vil alle med diagnostiserte hyperkinetiske forstyrrelser, herunder ADHD, få innvilget grunnstønad sats 1 ved søknad. [Les mer om regelverket](#).

- h. [servicehund](#). Du kan få grunnstønad etter sats 3. Stønad til hold av servicehund gis tidligst fra den måned ekvipasjen (bruker og hund) er blitt godkjent av servicehundutvalget.

Se [satsene for grunnstønad, hjelpestønad og forhøyet hjelpestønad](#)

Hvordan søker du om grunnstønad?

Du må søke skriftlig om grunnstønad. Du finner skjemaet under [«Søknad og skjema»](#) på siden om grunn- og hjelpestønad.

Nytt! Ved søknad om grunnstønad på grunn av ADHD eller hyperkinetisk forstyrrelse, trenger du ikke legge ved dokumentasjon på ekstrautgifter.

2.6 Hjelpestønad

Hvis du trenger langvarig, privat pleie og tilsyn på grunn av en sykdom, skade eller medfødt funksjonshemning, kan du ha rett til [hjelpestønad](#).

Hvem kan få hjelpestønad?

For å ha rett til hjelpestønad må du ha et behov for tilsyn og pleie på grunn av din medisinske tilstand, det vil si at du trenger hjelp til personlige gjøremål som friske mennesker ikke trenger. Hjelpebehovet omfatter også stimulering, opplæring og trening.

Det gis ikke hjelpestønad til praktisk bistand som matlaging, rydding, vasking eller innkjøp. Pleien eller tilsynet må bli utført av privatpersoner, som for eksempel slektninger eller naboer.

Som hovedregel skal pleieforholdet være på plass før du søker, men hvis du har dårlig råd, kan du få innvilget hjelpestønad hvis pleieforholdet starter så fort hjelpestønnen blir utbetalt.

Du kan ikke få hjelpestønad til hjelpebehov det offentlige dekker etter andre lover, for eksempel hjemmesykepleie, selv om du må betale egenandel til kommunen for tjenesten.

Hovedregelen er at hjelpebehovet må vare i minst 2-3 år.

Hva kan du få?

Utgiftene til pleie og tilsyn må minst tilsvare sats 1, som er beregnet til å bekoste 2 – 2 ½ timer privat hjelp pr. uke.

Det er forventet noe vederlagsfri hjelp når et familiemedlem har et særskilt hjelpe- og omsorgsbehov. Dette vil det bli tatt hensyn til når NAV vurderer om vilkåret for hjelpestønad er oppfylt.

Se [satsene for grunnstønad, hjelpestønad og forhøyet hjelpestønad](#)

Hjelpestønad er skattefri.

Vær oppmerksom på at hvis barnet mottar hjelpestønad og den som pleier og har tilsyn med barnet mottar [omsorgsstønad](#), har kommunen anledning til å redusere omsorgsstønaden. Omsorgsstønaden kan bli redusert med et like stort beløp som hjelpestønaden. Kommunen kan kreve at du har søkt om hjelpestønad før det tas stilling til omsorgsstønad. Du kan likevel søke om omsorgsstønad parallelt med hjelpestønad

Hvordan søker du om hjelpestønad?

Du må søke skriftlig om hjelpestønad. Du finner skjemaet under [«Søknad og skjema»](#) på siden om grunn- og hjelpestønad.

2.7 Forhøyet hjelpestønad

Barn under 18 år som har et pleie- og tilsynsbehov som er vesentlig større enn det som dekkes av ordinær hjelpestønad, kan få forhøyet hjelpestønad.

Forhøyet hjelpestønad skal sette foreldre/personer i foreldres sted i stand til å pleie et barn under 18 år som bor hjemme og som har vesentlig større behov for tilsyn, pleie og annen hjelp enn det som dekkes av ordinær [hjelpestønad](#). Du kan få hjelpestønad selv om barnet ikke bor hjemme hele tiden. Hvis barnet bor mindre enn halvparten av tiden hjemme, kan satsen for forhøyet hjelpestønad bli redusert.

For å få forhøyet hjelpestønad vil det bli lagt vekt på:

- hvor mye den fysiske og psykiske funksjonsevnen er nedsatt
- hvor omfattende pleieoppgaven og tilsynet er
- hvor stort behovet for stimulering, opplæring og trening er
- hvor mye pleieoppgaven binder den som gjør arbeidet

Det er den totale arbeidsbelastningen til den som utfører pleien/tilsynet som er avgjørende.

Hva kan du få?

Forhøyet hjelpestønad kan gis etter sats 2, 3 eller 4. Det er omfanget av pleieoppgavene som avgjør hvilken sats du får.

Se [satsene for grunnstønad, hjelpestønad og forhøyet hjelpestønad](#)

Vær oppmerksom på at hvis barnet mottar hjelpestønad og den som pleier og har tilsyn med barnet mottar [omsorgsstønad](#), har kommunen anledning til å redusere omsorgsstønaden. Omsorgsstønaden kan bli redusert med et like stort beløp som hjelpestønaden. Kommunen kan kreve at du har søkt om hjelpestønad før det tas stilling til omsorgsstønad. Du kan likevel søke om omsorgsstønad parallelt med hjelpestønad.

Forhøyet hjelpestønad er skattefri.

Hvordan søker du om forhøyet hjelpestønad?

Du må søke skriftlig om forhøyet hjelpestønad. Du finner skjemaet «Krav om hjelpestønad», NAV 06-04.04, under [«Søknad og skjema»](#).

2.8 Hjelpemidler

Trenger barnet hjelpemidler? [Hva har barnet vansker med?](#)

Trenger barnet tekniske hjelpemidler? [Tilrettelegging hjemme?](#) I barnehagen? På skolen?

Ta kontakt med kommunens [Ergoterapi](#), som kan bistå deg med dette. Henvisningsskjema finner du på samme side. Kommunens [Fysioterapi](#) bistår ofte ergoterapeutene ved søknad, og tilpasning av hjelpemidler.

Trenger barnet hjelpemidler under [oppvekst, lek og læring?](#)

Trenger barnet særskilte tilrettelagte læremidler hjemme, i barnehagen eller på skolen, så kan kommunens [PP-tjeneste](#) bistå med veiledning, utredning og eventuelt søknad til NAV hjelpemiddelsentral. Mer om PP-Tjenestens ansvar under kapittel 3.1.

Informasjon om tolketjenesten for Vestfold og Telemark finner du under hjelpemiddelsentralen her: [Tolketjenesten](#)

Det er [NAV hjelpemiddelsentral](#) som har det overordnede og koordinerende ansvar for tildeling av hjelpemidler. I tillegg er de et ressurs- og kompetansesenter for offentlige instanser og andre med ansvar for å løse funksjonshemmedes problemer.

Se også mer om hjelpemidler under [kunnskapsbanken](#)

2.9 Dekning av reiseutgifter til behandling mm

Den nyeste informasjon finnes under den offentlige helseportalen [helsenorge.no](#)

[Pasientreiser](#)

[Refusjon og støtteordninger](#)

3 Spesialpedagogisk hjelp mm

Barn med omfattende funksjonsnedsettelse og gjennomgripende hjelpebehov vil ofte ikke kunne få utbytte av det ordinære opplæringstilbudet i barnehage og skole. Når slike symptomer oppdages ved fødselen så vil fastlege og helsesøster få beskjed om dette fra sykehuset/spesialisthelsetjenesten allerede ved utskrivning. Behovet for et tverrfaglig samarbeid kan være nødvendig og PP – tjenesten i kommunen kan tilmeldes fra helsestasjon eller foreldre.

Foreldre kan alltid ta kontakt med PP – tjenesten for råd eller vurdering av et barns hjelpebehov for å kunne få et likeverdig opplæringstilbud. Dette gjelder også om det ikke foreligger en diagnostisk konklusjon. Under PP – tjenesten finner du [henvisningsskjemaer](#).

3.1 PP-Tjenestens ansvar - Utredning og vurdering

PP – tjenesten er et uavhengig organ i kommunen som ved tilmelding skal utrede barnets behov for bistand og komme med en anbefaling til kommunen. PP – tjenesten kan viderehenvise til stat.ped. eller anbefale videre utredning ved spesialisthelsetjenestene, f.eks. BUP og HABU.

Kommunens PP – tjeneste skal gi en anbefaling til kommunen om hva slags tiltak barnet har behov for i barnehage eller skole. I førskolealder skal PP - tjenesten også gi anbefaling om familieveiledning om det er ønskelig.

Her finner du mer [informasjon om PP-Tjenesten](#) og [spesialpedagogisk hjelp](#).

3.2 Kommunens ansvar for barn i førskolealder - Vedtaksmyndighet

Kommunen er vedtaksmyndighet i saker hvor barnet er i førskolealder. Kommunen gjør dette vedtaket på grunnlag av sakkyndig vurdering fra PP – tjenesten, og må begrunne avvik fra denne. Foreldre kan klage vedtak inn for Fylkesmannen.

3.3 Barnehagens ansvar - Utøvere av spesialpedagogisk hjelp

Der hvor et barn har omfattende funksjonsnedsettelse og gjennomgripende hjelpebehov så skal barnehagen gi PP – tjenesten informasjon om barnet og barnets utviklingsmuligheter i barnehagen via en pedagogisk rapport, som grunnlag for en sakkyndig vurdering.

Etter at sakkyndig vurdering foreligger fra PP - tjenesten og kommunen har fattet et enkeltvedtak, så skal barnehagen i samarbeid med PP – tjenestens støttepedagog, utarbeide en Individuell utviklingsplan (IUP) for barnet. Dette arbeidet blir dokumentert i en årsrapport og begge dokumenter skal sendes foreldrene.

Barnehagen er ansvarlig for særskilt tilrettelegging for barnet, samt sikre inkludering og likeverd.

Barnet kan ha rett til gratis skyss når det mottar spesialpedagogisk hjelp.

3.4 Skolens ansvar - Vedtaksmyndighet og utøvere av spesialundervisning

Der hvor et barn har omfattende funksjonsnedsettelse og gjennomgripende hjelpebehov så skal skolen gi PP – tjenesten informasjon om barnet og barnets utviklingsmuligheter i en pedagogisk rapport. Etter at sakkyndig vurdering foreligger fra PP – tjenesten så skal skolens virksomhetsleder, på bakgrunn av PP-Tjenestens sakkyndig vurdering og tilråding, fatte et enkeltvedtak om spesialundervisning for barnet. Om skolen velger å avvike fra anbefaling i sakkyndig vurdering, så må det begrunnes. Foreldre har klagerett på enkeltvedtaket.

Kontaktlærer er ansvarlig for å utarbeide egen Individuell opplæringsplan (IOP) for barnet og evaluere dette arbeidet i en årsrapport. Begge disse dokumentene skal sendes foreldrene.

Skolen er ansvarlig for særskilt tilrettelegging for barnet, samt sikre inkludering og likeverd.

3.5 Skoleskyss

Barn med nedsatt funksjonsevne som ikke kan benytte vanlig skolevei, kan ha rett på gratis skyss. Fastlege må dokumentere behovet. [Skoleskyss søkes her](#) (nederst på nett siden)

3.6 SFO-tilbud t.o.m. 7. klasse

Kommunen skal ha tilbud om SFO t.o.m. 7. klasse til barn med nedsatt funksjonsevne som ikke kan klare seg uten tilsyn etter skoletid. Fastlege må dokumentere behovet. Spesielt om SFO i 5. - 7. klasse, se [Forskrift til opplæringsloven § 1B-3](#)

SFO-plass [søkes her](#).

3.7 Veien videre etter grunnskolen

Etter grunnskolen søker de fleste elever seg inn på videregående skole. Elever med særskilte behov må sende søknaden tidligere enn ordinær frist. Mange vil trenge et eget tilrettelagt tilbud for å kunne nyttiggjøre seg opplæring i ordinær klasse, mens andre igjen vil trenge tilpasset opplæring tilrettelagt i mindre grupper. Det er PP-Tjenesten i Fylkeskommunen som har vurderings- og tilrådingsansvaret for elevene i den videregående skole, og som bistår elevene før søknadsfrist i 10. trinn. For mer informasjon om utdanning, inntak, PPT mm, se [Vestfold og Telemark fylkeskommunes nettside](#).

Etter videregående skole kan det for mange for eksempel være aktuelt å vurdere et år på en [Folkehøyskole](#) med tilrettelagt undervisning og aktiviteter. Dette som et viktig ledd i selvstendighet og forberedelse til både arbeidsliv og det å skulle bo i egen bolig.

Personer som ikke kan nyttiggjøre seg det ordinære arbeidsliv på grunn av uførhet, og som har fått innvilget «ung ufør» (uføretrygd) fra NAV, kan for eksempel søke varig tilrettelagt arbeid (VTA) i en [GREP Bedrift](#), eventuelt i en ordinær bedrift om det vurderes riktig.

Personer som på grunn av utviklingshemning og stort bistandsbehov ikke kan nyttiggjøre seg av GREPs tilbud, kan kontakte [Tjenestekontoret Velferd](#) i kommunen for råd og veiledning.

4 Støttetjenester fra helse- og omsorgstjenesten

[Tjenestekontoret Velferd](#) holder til på rådhuset i Langesund, og tildeler tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr 6 og §§ 3-6 og 3-8, samt §§ 7-1 og 7-2.

På Tjenestekontoret Velferd er det 2 ansatte med hovedansvar for støttetjenester til barn og unge. Servicetorget, **telefon 35 96 50 00**, kan sette deg i kontakt med rett saksbehandler. Husk å oppgi at du skal snakke med saksbehandler med ansvar for barn og unge med nedsatt funksjonsevne.

4.1 Hovedkriterier for tildeling av tjenester

Den omsorgstrengende (barnet/ungdommen) må oppfylle rettigheter jf. pasient og brukerrettighetslovens § 2-1a og omsorgsyter rettigheter jf. § 2-8. Se kapittel 6. Lovverk.

Hovedansvaret for å sikre barn og unge trygge og gode oppvekstvilkår og utviklingsmuligheter, ligger først og fremst hos barnets biologiske foreldre / den som har påtatt seg slikt ansvar (videre benevnt som foresatt og/eller omsorgsyter). Dette er nedfelt i lov om barn og foreldre § 30. Barnets rett til å bli hørt og selvbestemmelse finner vi i samme lov §§ 30-33. Se kapittel 6. Lovverk.

Enkelte barn med nedsatt funksjonsevne kan ha så stort omsorgsbehov at det overgår det vi kan forvente at omsorgsyter skal kunne klare å gi alene uten hjelp fra andre / det offentlig.

4.1.1 Særlig tyngende omsorgsoppgaver

I henhold til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-8 skal den kommunale helse- og omsorgstjenesten bidra med tjenester som kan lette omsorgsbyrden til de som har særlig tyngende omsorgsoppgaver.

Å ha særlig tyngende omsorgsoppgaver vil bety at omsorgsoppgavene klart overstiger vanlig omsorg for barn på samme alder. Omsorgsoppgavene

- utføres mange timer per måned
- er mer psykisk eller fysisk belastende enn hva som kan forventes ved vanlig omsorg
- inneholder mye nattarbeid eller mye avbrudd i søvnen
- skjer i perioder eller hele tiden
- har vart over tid eller er forventet å vare over tid
- fører til sosial isolasjon og mangel på ferie og fritid
- utføres i tillegg til omsorgsoppgaver for flere barn
- gir inntektstap som en tydelig følge av at omsorgsoppgavene er særlig tyngende

4.2 Tjenester som kan lette omsorgsbyrden

Opplæring og veiledning

Kommunen skal tilby pårørende som utfører særlig tyngende omsorgsarbeid nødvendig veiledning og opplæring for at de skal kunne mestre omsorgsoppgavene de skal utføre. En rekke ulike veilednings- og opplæringstiltak kan være aktuelle når det er vurdert som det beste for bruker at det er pårørende som utfører omsorgsarbeidet.

Kommunens veiledningsplikt må ses i sammenheng med sykehusenes plikt til å ivareta opplæring av pasienter og pårørende etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-8 første ledd nr. 4. I tilfeller der pasient/bruker mottar helse- og omsorgstjenester både fra kommunen og fra spesialisthelsetjenesten, bør det avklares (f.eks. i individuell plan) hvem som skal stå for ulike veilednings- og opplæringstiltak.

Avlastningstiltak – § 3-6 nr. 2 – en pliktmessig gratis ytelse

Formålet med avlastning er å gi den med særlig tyngende omsorgsarbeid mulighet for å opprettholde gode familierelasjoner og bevare sosiale nettverk. Tjenesten skal hindre utmatting hos omsorgsyter og gi nødvendig og regelmessig fritid og ferie fra omsorgsarbeidet. Tjenesten skal gi omsorgsyter mulighet for å kunne delta i vanlige samfunngoder, herunder arbeid, og aktiviteter.

Når det er mulig skal både omsorgsyter og barnet tas med i planleggingen og utformingen av avlastningstilbudet.

Avlastningstiltak vi i dag i hovedsak benytter:

- **Privat avlastning** – avlastning gis i private hjem av private omsorgspersoner
- **Kommunal avlastning** – avlastning gis ved Nustadjordet avlastningsbolig av personell med ulik fagkompetanse. Det gis avlastning til ett barn/ungdom av gangen.
- **Andre aktører** - I særlige tilfeller og for å sikre forsvarlig tjenester kan avlastning vurderes å gis av private aktører eller av andre aktører med nødvendig faglig kompetanse.
- [Brukerstyrt personlig assistent](#) – som avlaster foreldrene med barnet.
- mm

Ved vurdering av avlastning tas hensyn til andre tjenester som omsorgsyter og barnet har, og som gir omsorgsyter *naturlige pauser /indirekte avlastning* fra omsorgsoppgavene. Dette gjelder tjenester som f.eks.

Tjenester fra helse- og omsorgstjenesten:

- Hjemmesykepleie til barnet
- Trygghetsalarm med GPS til barnet (blir tilgjengelig om kort tid)
- Støttekontakt til barnet
- mm

Tjenester fra andre instanser / privat hjelp:

- Opphold i daghjem/barnehage
- Opphold i skole og SFO ved skolefri
- Avlastende tiltak fra barneverntjenesten, herunder eks. besøkshjem og støttekontakt
- Når foreldre ikke bor sammen: Om barnet har samvær med den andre forelderen
- Ferieturer barnet har med andre, mm

4.3 Tjeneste som muliggjør å fortsette omsorgsarbeidet

Omsorgsstønad – til omsorgsyter – § 3-6 nr. 3 – er ingen rettighet

Formålet med omsorgsstønad til omsorgsyter er blant annet for å styrke barnets mulighet for å bli boende hjemme, og en måte og verdsette omsorgsarbeidet som ellers ville hørt under den kommunale helse- og omsorgstjenestens ansvarsområde.

Omsorgsstønad gis ikke time for time, og regnes som skattbar inntekt. Omsorgsstønad vil derfor komme til avkortning på f.eks. overgangsstønad og dagpenger som mottas fra NAV. Omsorgsstønad er ikke kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste. Omsorgsstønad vil derimot kunne muliggjøre at omsorgsyter som er i arbeid f.eks. kan arbeide redusert for å få mer overskudd til omsorgsoppgavene med barnet.

Omsorgsstønad kan gi rett til pensjonspoeng fra Folketrygden hos NAV.

Tjenesten omsorgsstønad kan være aktuell å tildele i de tilfeller hvor det vurderes at det vil være det beste for barnet at det er omsorgsyter som gir barnet den nødvendige omsorgen.

I henhold til fortsatt gjeldende [Rundskriv I-42/98](#) – «Retningslinjer for omsorgslønn», omhandler nødvendig omsorg hjelp til personlig pleie som kroppsvask og mating, nødvendig hjelp til praktiske oppgaver som innkjøp, matlaging og rengjøring og generelt tilsyn. Ved vurdering av omsorgsstønad ses blant annet disse oppgaver i forhold til hva vi kan forvente at barnet skal mestre selv og hva som ligger innenfor det vanlige omsorgsansvaret for barn.

Kriteriet for å få søknad om omsorgsstønad vurdert

Det kreves at det er søkt [hjelpstønad](#) fra NAV, men ikke at den er innvilget. Hjelpstønad fra NAV og omsorgsstønad fra kommunen har samme formål. Hjelpstønad fra NAV går foran omsorgsstønad og tas hensyn til ved innvilgelse og utmåling av omsorgsstønad.

Hvordan søker du på tjenestene opplæring og veiledning, avlastning eller omsorgsstønad?

Helse og omsorgstjenesten i Bamble kommune har ett søknadsskjema for alle sine tjenester. [Søknadsskjema med fullmaktsskjema](#) finner du her.

Skjemaet fylles ut og sendes per ordinær post til Tjenestekontoret Velferd.

4.4 Tjenester som barnet kan ha rett på

Støttekontakt – § 3-2, nr. 6 b. – en pliktmessig gratis tjeneste

Barn med nedsatt funksjonsevne som trenger hjelp for å delta i sosiale aktiviteter og opprettholde et sosialt nettverk kan ha behov for og rett på støttekontakt / fritidskontakt.

Støttekontaktens viktigste oppgave er å bidra til en meningsfull fritid for barnet utover det daglig omsorgsyrer gjør, og slik gi barnet egne opplevelser uten omsorgsyrer.

Barnet v/omsorgsyrer må selv betale for egne aktiviteter. Kommunen betaler for støttekontakten.

Fritid med Bistand – et alternativ til støttekontakt (søkes om på samme søknadsskjema)

Fritid med Bistand er en alternativ måte å organisere støttekontakttjenesten på. Enkelt forklart finner vi personen som kan bistå barnet innenfor den **frivillige organisasjon** som barnet ønsker å tilhøre. Eks. speidergruppa. Speidergruppa kan da få et fast honorar for å bistå barnet under aktivitetene. Speidergruppa kan f.eks. benytte honoraret til sosiale formål for hele gruppa, nytt utstyr osv. **Denne tjenesten er dessverre per tiden ikke tilgjengelig**

Liste over Lag og foreninger i Bamble kommune og våre nabokommuner.

Hvordan søker du på støttekontakt/Fritid med bistand?

Helse og omsorgstjenesten i Bamble kommune har ett søknadsskjema for alle sine tjenester. Søknadsskjema med fullmaktsskjema finner du her.

Skjemaet fylles ut og sendes per ordinær post til Tjenestekontoret Velferd.

Ledsagerbevis

Hvis barnet har behov for følge eller assistanse for å gå på kultur- og fritidsarrangementer, kan det søkes om ledsagerbevis. Fastlege/spesialisthelsetjeneste må dokumentere behovet.

Det er ingen rett til ledsagerbevis, det er den enkelte kommune som bestemmer om de skal ha dette tilbudet.

De som får innvilget støttekontakt får gjerne innvilget ledsagerbevis. Ledsagerbeviset gjelder som betaling for støttekontakten der hvor det er mulig. Eks. på kino, svømmehall mm.

Elektronisk søknad om ledsagerbevis Legeerklæringskjema (tas med til legen din)

TT-Kort

Tilrettelagt transport (TT) er et tilbud om alternativ transport for personer over 12 år, og som på grunn av nedsatt funksjonsevne eller sykdom, ikke kan bruke kollektivtransport. Det er ingen lovfestet individuell rett til TT-tjenester. Søknadsskjema

Det er Servicetorget i kommunen som behandler søknad om Ledsagerbevis og TT-kort.

[Individuell Plan](#) - Lovfestet rettighet i flere lover – se kapittel 6.8.

I Bamble kommune blir barn i aldersgruppe 0-15 år med behov for tverrfaglig oppfølging over lengre tid, i hovedsak «fanget» opp av spesialisthelsetjenesten eller helsesøster (som begge har plikt til å informere om IP), PP-Tjenesten, kompetanseteam i skole/barnehage mfl.

I samarbeid med foresatte defineres det tverrfaglige samarbeid, og ofte da organisert som ansvarsgruppe med de ulike faggrupper representert. En ansatt i kommunen skal fungere som koordinator - brukers «forlengede arm» og samordner de ulike instanser.

Ansvarsgruppa kan selv igangsette arbeid med Individuell Plan (IP), når foresatte ønsker det for sitt barn. IP er barnets plan og et verktøy som blant annet skal beskrive mål og nødvendige tiltak for å nå disse. *Husk derfor barnets rett til å bli hørt ved utarbeidelse av IP.*

For å sikre god brukermedvirkning benytter vi i Bamble kommune «Acos nettbaserte IP».

[Koordinator](#) - Lovfestet rettighet i flere lover – se kapittel 6.8.

Uavhengig av om det ønskes Individuell Plan, kan det søkes om koordinator.

Kommunens [Koordinerende Enhet](#) (KE) kan gi svar på spørsmål om koordinering av tjenester, herunder Individuell Plan og koordinatorrolle.

Videreføring av Individuell Plan og koordinator etter grunnskole

Når foresatte/ungdommen ønsker videreføring av Individuell Plan og koordinator og ev. ansvarsgruppe som metode også i videregående skole, kan du som koordinator i samarbeid med foresatte sende en direkte henvendelse på [Meldeskjema 01](#), som du finner under Koordinerende enhet (videre nevnt som KE) på [«Ansattportalen»](#).

Spesialisthelsetjenesten/fastlegen til bruker, kan i samarbeid med foresatte og bruker, benytte [Meldeskjema 02](#) som finnes under KE på kommunens egen hjemmeside.

*Begge meldeskjemaene om individuell Plan og koordinator finner du på «Ansattportalen», under **kvalitetssystem – prosedyrer/rutiner – Koordinerende enhet**.*

*Under **kvalitetssystem – prosedyrer/rutiner – din enhet** – finner du også veiledningsdokumentet [«Livskvalitet & mestring»](#) som gjelder for alle ansatte i kommunen.*

Hvordan søker du på Individuell plan eller koordinator?

Som nevnt over er det mulig å søke direkte til KE på [Meldeskjema 02](#).

Helse og omsorgstjenesten i Bamble kommune har ett søknadsskjema for alle sine tjenester. [Søknadsskjema med fullmaktsskjema](#) finner du her.

Skjemaet fylles ut og sendes per ordinær post til Tjenestekontoret Velferd.

5 Annet nyttig å vite

5.1 Lavterskeltilbud innen helse, råd og veiledning mm

[Fysioterapi](#) - Fysioterapeutene holder til på Helsehuset på Sundby.

Fysioterapeutene kommer ofte tidlig inn med hjelp til barnet. Fysioterapeuter samarbeider ofte med både fastleger, helsesykepleiere, [ergoterapeuter](#), og andre som er engasjert i barnet.

Mer informasjon om tjenesten finner du her: [«Ergo- og fysioterapi for barn og unge»](#).

I perioder gis også tilbud om [«Psykomotorisk fysioterapi»](#). Kontakt [Fysioterapiavdeling](#) for nærmere informasjon.

Instanser som kan gi råd og veiledning mm

[Helsestasjon 0-5 år](#) - Holder til på rådhuset i Langesund. Se [Informasjonsbrosjyre](#).

[Helsestasjon for ungdom](#) - Holder til på rådhuset i Langesund

[Skolehelsetjenesten](#) - Alle skoler i Bamble kommune, også videregående skoler, har tilknyttet egne helsesykepleiere

[Familieteamet](#) - Holder til i Langesund ved lekeplassen i Skougaards gate

Disse instansene vil i løpet av 2022 flytte inn i lokalene til gamle Grasmyr ungdomsskole.

Kurser, arrangementer mm

Bufetat arrangerer hvert år kursene «Hva med oss?» og «Hva med meg?». Kursene er for foreldre som har barn med nedsatt funksjonsevne, fysiske eller psykiske vansker eller kronisk sykdom. Mer om kursene, se her:

[Kurs for foreldre med barn med spesielle behov](#)

Flere brukerorganisasjoner, eks. Autismeforeningen, arrangerer også kurs, aktiviteter mm. Informasjon om ulike brukerorganisasjoner finner du under [Kommuneinfo.BarnsBeste.no](#)

5.2 Tilrettelagte fritidstilbud i Grenland mm

[Tilrettelagt fritidstilbud](#) i Bamble kommune:

Tirsdagsfjæra (tidligere POPMIX) ungdomsklubb for ungdom i aldersgruppen 15 – 25 år. Holder til på Fjæra i Langesund på tirsdager fra kl. 17.30 – 20.30.

Å være inkludert i kommunens ordinære [fritidsklubber for ungdom](#), vil for mange være svært viktig. Dersom ledsager trengs, kan f.eks. støtte-/fritidskontakt være med.

For våre brukere som ønsker et tilrettelagt tilbud, er vi avhengig av å samarbeide med de andre Grenlands kommunene om tilrettelagte fritidstilbud.

Skien kommune har flere [tilrettelagte fritidstilbud](#), herunder blant andre «Pusur» for barn i aldersgruppen 2-12 år og «Non-Stop» for barn/ungdom i aldersgruppen 12-18 år.

I Porsgrunn kommune finner vi flere [tilrettelagte kulturaktiviteter](#) som er verdt å sjekke ut.

I Porsgrunn finner vi også PHIL – [Porsgrunn Handicapidrettslag](#) med flere ulike aktiviteter å tilby sine medlemmer.

Paraidrett: [Vestfold og Telemark Idrettskrets](#)

[Enkeljympa](#) for utviklingshemmede på HEI klubbhus på Heistad, på tirsdager.

Andre aktiviteter som er verdt å sjekke ut:

[Det urbane Telemark – Visit Grenland](#)

[Barnas Telemark](#)

[Lag og foreninger i Bamble kommune og ellers i Grenland](#)

Bibliotek, utlån av sportsutstyr mm

[Biblioteket på Stathelle](#) tilbyr [utlån av diverse sportsutstyr](#). Det er et godt tilbud for å kunne prøve ut aktiviteter før man går til anskaffelse av utstyr selv, samt når du ikke har mulighet for å kjøpe utstyr selv.

Lettlest nyhetsavis

[Klar Tale](#) – En lettlest ukesavis

Klar Tale er Norges eneste lettteste nyhetsavis. Avisen gjør nyhetene forståelige for alle. Språket er enkelt, og bokstavene er større enn i de andre avisene. På www.klartale.no finner du alltid de enkleste og viktigste nyhetene.

Denne avisen kan også være et hjelpemiddel i undervisningen på skolen, spesielt for dem som har lese- og skrivevansker og/eller nedsatt kognitiv funksjon.

Ung.no - det offentliges informasjonskanal for ungdom

[Ung.no](#) er nettstedet som gir alle ungdommer informasjon om rettigheter, muligheter og plikter. Her finner du også egne sider om funksjonsnedsettelse som er verdt å sjekke ut.

5.3 Melde- og opplysningsplikt til barneverntjenesten

Det er ikke alltid like lett å vite om barnets væremåte eller atferd skyldes omsorgssvikt eller nedsatt funksjonsevne. På [Bufdirs nettsider](#) kan du få hjelp til å skille mellom symptomene på omsorgssvikt og funksjonsnedsettelse, se [Omsorgssvikt eller funksjonsnedsettelse?](#)

Alle **ansatte** i Bamble kommune som er bekymret for omsorgssituasjonen til et barn med nedsatt funksjonsevne har jf. barnevernloven § 6-4 [opplysningsplikt](#) til barneverntjenesten.

Ansatte i Bamble kommune skal på sikt følge [«Handlingsveileder i bekymringsaker»](#) (siden er under utarbeidelse) når det oppleves bekymring for et barn, en ungdom eller familie.

Alle ansatte har **et selvstendig ansvar** for å kontakte eller sende en [Bekymringsmelding til barneverntjenesten](#). *Husk kopi av melding til barnets journal i fagsystemet som benyttes.*

[Bekymringsmelding fra offentlig ansatte og fagpersoner kan sendes elektronisk her.](#)

Privatpersoner som er bekymret for omsorgssituasjonen til et barn med nedsatt funksjonsevne kan kontakte eller sende en [Bekymringsmelding til barneverntjenesten](#).

[Bekymringsmelding fra privatperson kan sendes elektronisk her.](#)

Tilbakemelding fra Barneverntjenesten til melder – Se lov om barneverntjenester [§ 6-7a](#)
[Tilbakemelding til melder](#)

Viktig!

*Saker som omhandler **vold og overgrep mot barn skal politianmeldes direkte** med kopi til Barneverntjenesten. Mer informasjon finner du her under [Politiet.no](#).*

Er du i tvil, så anbefales at saken drøftes med barneverntjenesten først.

5.4 Servicetorget i kommunen

[Servicetorget](#) i kommunen skal kunne hjelpe deg og sette deg i kontakt med den instans du søker i kommunen.

Du kommer til servicetorget ved å ringe: 35 96 50 00 (5240)

[Mer informasjon om kommunen vår](#)

[Servicebrosjyre](#)

6 Lovverket

6.1 Lov om barn og foreldre (barnelova)

§ 30. Innholdet i foreldreansvaret.

Barnet har krav på omsut og omtanke frå dei som har foreldreansvaret. Dei har rett og plikt til å ta avgjerder for barnet i personlege tilhøve innanfor dei grensene som §§ 31 til 33 set. Foreldreansvaret skal utøvast ut frå barnet sine interesser og behov.

Dei som har foreldreansvaret, er skyldige til å gje barnet forsvarleg oppseding og forsyting. Dei skal syte for at barnet får utdanning etter evne og givnad.

Barnet må ikkje bli utsett for vald eller på anna vis bli handsama slik at den fysiske eller psykiske helsa blir utsett for skade eller fare. Dette gjeld òg når valden brukast som ledd i oppsedinga av barnet. Bruk av vald og skremmande eller plagsam framferd eller annan omsynslaus åtferd overfor barnet er forbode.

Om retten til å ta avgjerd for barnet i økonomiske tilhøve gjeld reglane i verjemålslova 22. april 1927 nr. 3.¹

⁰ Endra med lover 6 feb 1987 nr. 11, 9 apr 2010 nr. 13 (ikr. 9 apr 2010 iflg. res. 9 apr 2010 nr. 500). Vert endra med lov 31 mars 2017 nr. 13 (ikr. frå den tid Kongen bestemmer).

¹ Lova er opphevd. Sjå no lov 26 mars 2010 nr. 9.

§ 30 a. Avtale om ekteskap.

Ein avtale foreldre eller andre gjer om ekteskap på vegner av barnet, er ikkje bindande.

⁰ Føyd til med lov 19 des 2003 nr. 119 (ikr. 19 des 2003 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1762).

§ 31. Rett for barnet til å vere med på avgjerd

Etter kvart som barnet blir i stand til å danne seg egne synspunkt på det saka dreiar seg om, skal foreldra høyre kva barnet har å seie før dei tek avgjerd om personlege forhold for barnet. Dei skal leggje vekt på det barnet meiner alt etter kor gammalt og modent barnet er. Det same gjeld for andre som barnet bur hos eller som har med barnet å gjere.

Eit barn som er fylt sju år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkt, skal få informasjon og høve til å seie meininga si før det blir teke avgjerd om personlege forhold for barnet, mellom anna om foreldreansvaret, kvar barnet skal bu fast og samvær. Meininga til barnet skal bli vektlagt etter alder og modning. Når barnet er fylt 12 år, skal det leggjast stor vekt på kva barnet meiner.

⁰ Endra med lover 20 juni 2003 nr. 40 (ikr. 1 apr 2004 iflg. res. 20 juni 2003 nr. 728), 21 juni 2013 nr. 62 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 13 des 2013 nr. 1443).

§ 32. Utdanning, medlemskap i foreningar.

Barn som er fylt 15 år, avgjer sjølv spørsmål om val av utdanning og om å melde seg inn i eller ut av foreningar.

§ 33. Barnet sin sjølvråderett

Foreldra skal gje barnet stendig større sjølvråderett med alderen og fram til det fyller 18 år.

⁰ Endra med lov 26 mars 2010 nr. 9 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 5 apr 2013 nr. 338) som endra med lov 5 apr 2013 nr. 12.

6.2 Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)

§ 2-1 a. Rett til nødvendig hjelp fra kommunens helse- og omsorgstjeneste

Pasient og bruker har rett til øyeblikkelig hjelp fra kommunen, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-5.

Pasient og bruker har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen.

Pasient og bruker har rett til et verdig tjenestetilbud i samsvar med helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 første ledd, bokstav b.

Kommunen skal gi den som søker eller trenger helse- og omsorgstjenester, de helse- og behandlingmessige opplysninger vedkommende trenger for å ivareta sin rett.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om hva som skal anses som helse- og omsorgstjenester som pasient og bruker kan ha rett til.

Tilføyd ved lov 24 juni 2011 nr. 30 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 des 2011 nr. 1252). Endres ved lov 16 juni 2017 nr. 55 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 2-1 d. Rett til brukerstyrt personlig assistanse

Personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b har rett til å få slike tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse. Retten omfatter avlastningstiltak etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav d for personer med foreldreansvar for hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne. Helsetjenester i avlastningstiltak omfattes ikke.

Rettigheten omfatter ikke tjenester som krever flere enn én tjenesteyter til stede eller natttjenester, med mindre brukeren kontinuerlig har behov for slike tjenester.

Med langvarig behov i første ledd menes behov ut over 2 år.

Med stort behov i første ledd menes et tjenestebehov på minst 32 timer per uke. Brukere med tjenestebehov på minst 25 timer per uke har likevel rett til å få tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse, med mindre kommunen kan dokumentere at slik organisering vil medføre vesentlig økt kostnad for kommunen.

0 Tilføyd ved lov 20 juni 2014 nr. 41 (ikr. 1 jan 2015 iflg. res. 14 nov 2014 nr. 1406). Endres ved lov 2 juni 2017 nr. 34 (ikr. 1 okt 2017).

§ 2-8. Tiltak ved særlig tyngende omsorgsoppgaver

De som har særlig tyngende omsorgsarbeid, kan kreve at den kommunale helse- og omsorgstjenesten treffer vedtak om at det skal settes i verk tiltak for å lette omsorgsbyrden og hva tiltakene i tilfelle skal bestå i.

0 Tilføyd ved lov 24 juni 2011 nr. 30 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 des 2011 nr. 1252).

6.3 Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester mm (helse- og omsorgstjenesteloven)

§ 3-2. Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester

For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen blant annet tilby følgende:

6. Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:

- a. helsetjenester i hjemmet,
- b. personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt,
- c. plass i institusjon, herunder sykehjem

Kongen i statsråd kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til innhold i tjenestene etter bestemmelsen her, herunder bestemmelser om kompetansekrav for ulike typer tjenester.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om fastlegeordningen, herunder om kvalitets- og funksjonskrav og om adgangen til suspensjon av fastlegeordningen.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om privat helse- og omsorgsvirksomhet i kommunen, herunder om kvalitets- og funksjonskrav. Dette gjelder også private tjenesteytere som ikke har avtale med kommunen.

⁰ Endres ved lov 2 juni 2017 nr. 34 (ikr. 1 okt 2017). Endres ved lov 16 juni 2017 nr. 55 (ikr. 1 jan 2018 iflg. res. 16 juni 2017 nr. 777). Endres ved lov 16 juni 2017 nr. 55 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 16 juni 2017 nr. 777).

§ 3-6 Kommunens ansvar overfor pårørende

Til personer med særlig tyngende omsorgsarbeid skal kommunen tilby nødvendig pårørendestøtte blant annet i form av:

1. opplæring og veiledning
2. avlastningstiltak
3. omsorgstønad

§ 3-8. Brukerstyrt personlig assistanse

Kommunen skal ha tilbud om personlig assistanse etter § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b, i form av praktisk bistand og opplæring, organisert som brukerstyrt personlig assistanse.

§ 7-1. Individuell plan og § 7-2. Koordinator og § 7-2a Barnekoordinator ([fortsett under behandling](#)), finner du mer om under kapittel 6.8

6.4 Barnehageloven

[Lov om barnehager \(barnehageloven\)](#)

6.5 Opplæringsloven

[Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\)](#)

6.6 Lov om likestilling og forbud mot diskriminering

[Lov om likestilling og forbud mot diskriminering \(likestillings- og diskrimineringsloven\)](#)

6.7 Barnevernloven

[Lov om barneverntjenester \(barnevernloven\)](#)

6.8 Koordinering av tjenestetilbud

[Lover med bestemmelser om IP, koordinering og samarbeid](#)

Litt info om veilederen

Denne veilederen er utarbeidet etter en idé som følge av arbeid i Nivå2 – Tverrfaglig team for barn og unge i Bamble kommune i 2017.

Nivå 2 har i mai 2018 endret navn til «Styringsgruppe for barn og unge»

Veilederen var i utgangspunktet tenkt for at ansatte lettere skal kunne veilede barnefamilier med ansvar for barn med nedsatt funksjonsevne til rett instans, når behov for hjelp fra andre instanser oppstår hos familien og barnet.

Ansatte som innehar koordinatrorolle for barn og unge med langvarige og sammensatte behov, vil spesielt kunne ha stor nytte av veilederen i sitt arbeidet med barnefamiliene, som de ser trenger bistand fra flere instanser.

Veilederen kan også med fordel benyttes av foresatte selv, men det gjøres da oppmerksom på noen få begrensinger siden noen av linkene går direkte til nettsider i «Ansattportalen».

Veilederen henviser i hovedsak til ulike tjenesters egne nettsider, og det gjøres derfor oppmerksomhet på at nettsider som «fortiden er ute av drift på grunn av redigering o.a.» som regel vil komme igjen, og eventuelt vil du bli vist til annen side. Det kan og forekomme at siden ikke vises eller er mangelfull dersom du ikke har nettleseren som siden krever.

Om du lagrer veilederen vil du kunne miste siste oppdateringer underveis, så det lønner seg å hente den frem under siden til [Koordinerende enhet](#) på kommunens hjemmeside, eller under «Ansattportalen» under Kvalitetssystem > [Prosedyrer / rutiner](#) > enheten du tilhører.

Nettsider som ikke lenger er i bruk fordi de er lagt ned vil naturligvis føre til endring i denne veilederen. Gi gjerne beskjed på e-post adressen under dersom du oppdager dette eller andre feil.

Ansvarlig for redigering av veileder er «Styringsgruppe for barn og unge»

E-post: postmottak@bamble.kommune.no

Veilederen er sist oppdatert:

August 2021